

BIBLIOTHECA CRITICA
HISTORICORUM SUECIAE

CUJUS PARTEM SECUNDAM

CONS. AMPL. FAC. PHIL. UPS.

P R Ä S I D E

DOCT. ERICO M. FANT,

HIST. PROF. REG. ET ORD. SOC. REG. SCIENT. UPS. ET ACAD.

REG. LITT. HUM. HIST. ET ANTIQUIT. STOCKH. MEMBRO,

P. P.

ERICUS GUST. ENGSTRÖM

STIP. EKENDAHL. JEMTLANDUS

IN AUDITORIO GUSTAV. D. XXIII NOV. MDCCCVIII

H. A. M. S.

UPSALIE, TYPIS EDMANNIANIS.

KRONO EXPED. BEFALLNINGSMANNEN
OCH
MAGAZINS FÖRVALTAREN
ÅDEL OCH HÖGACKTAD
HERR ISAK ENGSTRÖM

SAMT
VÄLÅDLA
FRU MARG. WEND. ENGSTRÖM
FÖDD WASELL.

Mine Huldaste Föräldrar!!

Vördnadsfullt tillegnadt af

EDER

Iydigste Son
ER. GUST. ENGSTRÖM.

BIBLIOTHECA CRITICA
HISTORICORUM SUECIÆ

P. 2.

An. 888. **Periplus OTHERI & WULFSTANI.**

Optime, post plures alios, edidit Cel. Profesor PORTHAN, in Actis Acad. Litt. Hum. Stockholm. Tom. VI p. 37, in qua tamen editione p. 70 pro *Syxtig* emendatum volumus *Syxtyn*, Sedecim, & p. 83 *Stiringisheal*, praeunte Cel. Professore Neikter, interpretamur *Skiringdal*, oppidum Vestfaldiae in Norvegia Meridionali. Geographiam veterem septentrionalem mirifice illustrat. Quæ vero Sveciam spectant, pauca sunt. Gothlandiam autem ejus provinciis, quemadmodum Danicis Scaniam, annumerari, manifestum est.

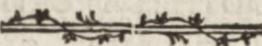
An. 933. **THIODOLFER de Hvinō**, hodie Qvinnesdalen in Norvegia, Poëta Regis *Haraldi Hårfager*, composuit cantilenam XXX versuum, totidem familiæ Ynglingicæ Reges celebrauit, quam Historiæ suæ Norvegicæ inferuit *Sturleson*. Notissimum est, hoc poëmate atque cum illo amicissime conspirante Registro Upfaliensi omnia, quæ de vetustissima hac Dynastia solii SvioGothici nota habemus, fundari.

An. 1077. **ADAMUS BREMENSIS.**

Duo composuisse fertur libros, Historiæ Ecclesiastice titulo alterum, Chorographiæ Scandinaviae alterum insignitos. Optima, sed vitiis tamen scatens, editio est *Lindenbrogi*. Codices frustra apud exterios quæsivit *Er. Benzelius*, præter

A

unum,

unum, quem deprehendit in Bibliotheca Cottiana Londini Anglorum, titulo *Aimoni* insignitum. Praeter multa incredibilia, quæ narrat *Adamus*, etiam in rebus sui ævi hallucinatum fuisse, dudum probavit nobil. a Botin Hist. Svec. V. I. p. 250.

An. 1077. SÆMUNDER SIGFUSSON.

Ejus Eddam, versibus compositam, edidere curatores Legati Magnæani, Hafniæ i 4:o.

An. 1091. ARE FRODE, Multiscius seu Polyhistor.

Ejus Schedas edidit Buslæus.

An. 1152. GEOGRAPHUS NUBIENSIS.

Compendium Geographiæ *Al Edrīsī* Arabis. Locí, qui Sveciam spectat, versionem Latinam a Celeb. Car. Aurivillio factam, exhibit Cel. Professor Götlin in Dissert. de Situ Bircæ.

An. 1162. BULLÆ PAPALES & Diplomata.

Ab hoc tempore suspicionis immunes ordine non abrupo se excipiunt.

An. 1180. THEODORICUS MONACHUS Nidarosiensis.

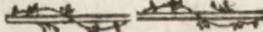
editus a *Langebek* Script. Rer. Dan. T. V. p. 311, illustratus a Cel. Joh. Phil. Murraji, in Scriptis Germanicis Societatis Göttingensis.

An. 1190. SAXO GRAMMATICUS.

Multis in locis falsus, plurimis inextricabilis, originem dedit omnibus fere fabulis, quibus foedata est historia nostra.

SVENO ÅGGONIS

Saxonis Contubernalis. Ejus historiam edidit Lan-

 Langebek, T. I. versionem legum Castrenium
R. Canuti, T. 3.

SNÓRRO STURLESON.
Promus condus historiæ nostræ.

ODDUR MUNCK.
Monasterii Thingörensia ad Vattensdal, in Islandia Septentrionali, scripsit Historiam R. Olavi Tryggvason.

An. 1190. **CAROLUS ABBAS.**
Eiusdem Monasterii. Ei tribuitur Vita Sverri Regis. Finnæi Hist. Eccl. I. 210.

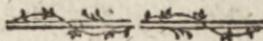
SPECULUM REGALE
Kongs Skuggsíðó, R. Sværonis Sigurdi fil.

HIRDSKRÅ
Articuli aulici ejusdem Regis.

An. 1222. **CHRONICON RHYTMICUM majus.**
A quinque auctoribus scriptum & ab Hadorphio editum, res gestas ab hoc tempore ad ævum Gustavianum complectitur.

An. 1344. **REGISTRUM UPSALIENSE.**
Ab Archiepiscopo Hemmingo collectum, ex quo editæ sunt Series Regum, quæ cum Catalogo ad calcem Legum Væstrogothicarum conspirat, atque Archiepiscoporum &c. a Scheffero Benzelioque.

DIARIUM VADSTENENSE.
a BENZELIO editum Annales monasterii atque regni etiam complectitur.

An. 1431. THOMÆ GEYSMERI Gesta Danorum.

Compendium Saxonis Grammatici, editum a
Langebek. T. 2.

An. 1486. ERICUS OLAI.

Doctor & Decanus ecclesiae Upsaliensis hoc anno obiit, ut constat ex lapide ejus sepulchrali in Templo Cathedrali Upsaliensi, apud Peringskold in Monum. Uplandicis. Vitam ejus illustravit OLAUS CELSIUS junior, in Dissertatione de eadem Upsaliæ habita an. 1751. Initium hujus operis, quod ad an. 1464 perductum est, primus editor Joh. Messenius an. 1615 omisit; ut Catholicismi suspicionem evitaret. Adeo vero in Variantibus ad historiam Erici Olai collectis a Magno Celsio 1746, ex codicibus mscr. in Biblioth. Upf. Ad manus habuisse hunc nostrum constat minora Chronica a Messenio postea edita, Chronicum Rythmicum maius, quod frequenter exscribit, Chronicum Noricorum, Norriska Chrysianau, Chronica Danorum, quibus Soxonem indigitat, Registrum Upsaliense, ex quo legendam Henrici, vitas Sigfridi & Eskilli citat, proditionem Teutonicorum exscribit &c. Editio Loccenii nil addit præter brevem vocabulorum mediae Latinitatis explicationem. Novam meditatum fuisse Benzelium constat ex exemplo, quod possidet Praeses, annotationibus ejus ditato. Versionem Svecanam adornavit Sylvius in 4:o editam. Litteras Jacobi Ulphonis, Archiepiscopi Upsal. quibus certam annonæ portionem Erito, in mercudem laborum suorum historicorum, assignat, memorat v. Stiernman. Fuit vero nostri consilium Regum Sveciæ & Arhciepiscoporum Upflien-

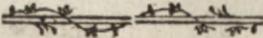
liensium historiam a tempore nativitatis S. Salvatoris conjungere. Catalogo Regum Sveciae in Registro Upsaliensi & Annalibus, in Monumentis Benzelli p. 81 ex codice Bibliothecæ Upsaliensis editis, ita usus est, ut frequentissime ipsa verba retinuerit. *Orosum, Ablabium, Dionysium, Jordanius, Godericum, Toletanum, Leonardum Aretinum* etiam citat. Utraque, quam habemus, hujus Historici editio plurimis mendis scatet atque annotationibus opus habet non paucis. Documento est p. 115 editionis *Mesenianæ*, in qua dicitur, *Birgerum Jarl*, de consilio uxoris suæ (dudum mortuæ an. 1254) accepisse uxorem filio suo Regi Valdemaro (cujus nuptiæ celebratæ sunt an. 1260) filiam Regis Daciæ Sophiam, quam pater suus Rex Daciæ Ericus (jamjam mortuus an. 1250) cum multa ambitione transmisit in Sveciam. Pag. sequenti sepultus Dux *Birgerus* in *Alvastra*, lege *Varnhem*. Pag. 156 gloriæ celibatum, lege celebritatem. Magnopere autem nova hæc editio usibus Historicorum inserviret, si chronologico ordine disponerentur, quæ ὑπερον πρότερον sæpen numero attulit *Ericus Olai*.

An. 1486. CORNERI Chronica Novella.
Apud Eccard corpus Historicum. T. 2.

An. 1490 ALBERTUS KRANZIUS,
Eius Dania, Svecia, Norvegia.

An. 1532. JACOBUS ZIEGLERUS
Landau-Bavarus.
Eius Scandia & Excidium Holmense.

An.

An. 1534. OLAUS PETRI.

Mirum, quod historia ejus, quæ multa continet ab aliis non observata, lucem nunquam videre potuerit in patria. Hildburgshausen autem an. 1793 prodiit pagg. 48 in 8:o maj. *Chronicon Regum Sveciæ*, ab Olavo Petri, fratre Laurentii Trici (Petri) primi post reformationem Archiepiscopi, qui vixit circa an. 1520, nach einer Schwedischen handschrift, herausgegeben von Herrn von Keralio, aus dem Fransösischen übersezt. Ne vero titulo quis decipiatur, observandum, heic solum contineri recensionem Manuscripti in Biblioth. Reg. Paris. quæ ultra an. 1199 non progreditur, seu *Nachricht von einer Schwedischen Handschrift aus der Königlichen Bibliothek N:o 10204 in folio auf papier geschrieben und in Siebenzehnunden Jahrhundert verfertigt*. Non vero sine crisi & reruin Svecicarum notitia consecutam esse hanc recensionem cuivis constabit.

An. 1540. JOHANNES MAGNUS.

Editionem ejus meditatum fuisse Loccenium ex præfatione ejus ad *Ericum Olai* a se editum, patet. Intra LX annos quinques apud exteros editus & in peregrinas linguis translatus, in antiquioribus Scriptor fabulosissimus, non vero prætereundus in iis, quæ ævo ejus proxima.

An. 1554. OLAUS MAGNI.

De rebus Septentrionalibus. Interspersis plurimis ex Fratribus Johannis M. historia multa commenta adfert, quæ adeo ævi pristini gustui fure accommodata, ut pluries edita, in compendium redacta atque in alias linguis translata reperi-

periantur. Nonnulla tamen sunt, quæ partim Geographiam veterem, partim res naturales atque mores majorum nostrorum illustrant.

An. 1559. LAURENTIUS PETRI.

Etiam Chronicon conscripsit numquam editum; sed multo minoris frugi, quam fratris Olai Petri.

An. 1560. PERUS OLAI Minorita.

Ejus Chronicon Regum Daniæ atque Annales rerum Danicarum ap. Langebek T. 1. nec non Excerpta ib. T. 2. multa continent res Svecanas illustrantia.

An. 1585. CORNELIUS HAMSFORTIUS.

De ejus Serie Regum Daniæ & Chronologia rerum Danicarum ap. Langebek T. 1. idem valet judicium.

An. 1595. ARILDUS HVITFELD.

Regni Daniæ Cancellarius. In historia sua Daniæ Chronicon Olai Petri, ubi res Sveciæ tractat, exscripsit atque plura diplomata, apud Historicos nostros non obvia, ab interitu vindicavit, unde in omnibus, quæ ævum ab eo descriptum spectant, consulendum erit.

An. 1533. PETRUS NIGER.

Episcopus Arosiensis, historiam Gustavi I:mi, cuius concionator fuit aulicus, confignavit, nunquam editam; sed ab omnibus hujus Regis historicis versatam. Chronicon etiam ejus habemus Episcoporum Arosiensium, editum a v. Stjernman.

T h e s s.

I.

- E**x historia SviōGothica merito exulare jubemus:
Pytheam Masiliensem.
Tacitum de moribus Germanorum.
Vitam Ansgarii.
Adamum Bremensem.
Saxonem Grammaticum.
Historiam Hjalmarii.
Excerpta Caroli Episcopi.
Diplomata Vibyensis, Julitensia & Nydalensia edita in Örn-
hjelmii historia Eccles. Lagerbringii Collectionibus &
Actis Litterariis Sveciæ. Eorum falsitatis duduim do-
cumenta dedit nob. Baro Hermelin in Mercurio Svet.
atque Ihre in Novellis Lit. Dir. Salvii 1753.
Bullas & Diplomata Missionem Ansgarii in has oras spe-
ctantia.
Danaholms mōte.
Fragment om Bråwalla flag.
Helge Ands Holms Beslut.
Caput XX Historiæ Hervoræ.
Fundin Noregur.
Fontes contra Historiæ Svecanæ unice haberi inveniuntur.
Sturlonides in Historia Norvegica.
Torsæus in Historia Norvegica.
Langfedga tal ex cod. membr. in Collectione Delagardiana
Bibliothecæ Upsaliens. editum a Benzelio in Not. ad
Vastovium.
Appendix de Regibus, Episcopis & Legiferis ad Legg. Ve-
strogothicas.
Registrum Upsaliense, editum a Benzelio in Monumentis.
Stora RimChrōnikan.
Ericus Olai.

Jo-

Johannes & Olaus Magni in suo ævo.
 Olaus & Laurentius Petri.
 Tegel Historia Gust. I. & Erici XIV.
 Girs Chronicum Joh. III.
 Verveling Hist. Sigismundi & Caroli.
 Messenii Scondia Illustrata.
 v. Dalin Hist. Gustavi, Erici, Johannis &c.
 Videkindi & Hallenberg Gust. Ad.
 Chemniz, Pufendorf & Archenholz Christianæ.
 Pufendorf Hist. Caroli Gustavi.
 Nordberg Hist. Caroli XII.

II.

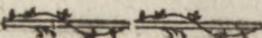
Loquendi formulæ sermone familiari usurpatæ minus com-
 mode in stilum transferuntur. Ex. gr. *Springa öfver klingen*,
 bita i gräset de exercitu vapulante. *Sätta på benen*, exercitum
 colligere & instruere, pro quo *uprätta en armée*.

III.

Primus Poëtarum enthusiasmus optimos ingenii foetus pro-
 ducere solet. Quæ dein sedationis animi lima corrigit, spiritum
 sæpen numero suffocant. Exempli loco afferre possumus principi-
 um Poëtarum nostrarum emendandi conatus, in novis carmi-
 num editionibus. Qui illustris Gyllenborgii *Menniskans Elände*
 in Vitterhets Arbeten, *Ode öfver Sjörens styrka och Grafskrift*
öfver Fru Nordenflycht in Svenska Magazinet, cum Opusculis
 ejus junctim editis; Ill. Oxenstiernæ *Ode öfver Gud & öfver*
hoppet in Aftonbladet cum iisdem in Operibus ejus, Cel. Leo-
 pold *Ode öfver Slaget vid Hogland*, cum prodiret, cum Opu-
 sculis ejus inserta, Cel. Kellgren *Mina Löjen* cum editis confert;
 haud facile nostræ assertioni omnem fidem denegabit.

B

IV.

IV.

Recentior Poësis Svecana licentiam sumvit accentus migrandi ab antepenultima & penultima Syllaba in ultimam, ob maiorem Rythmi facilitatem, exempli gr. belâgenhet pro belâgenhet, kårleken pro kårleken, välsignelse pro välsignelse,

V.

Effugium loquendi formarum, in obscenum sensum trahi patientium, les equivoques Galli vocant, corruptos magis mores, quam exquisitum gustum testantur.

